

Klasa: UP/I 034-03/2013-01/005
Urbroj: 580-04/64-2013-002
Zagreb, 27. veljače 2013.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja temeljem članka 31. i 38. stavka 5. te članka 58. stavka 2. točke 5. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj 79/09), po inicijativi Udruge «Naš Hajduk», sa sjedištem u Splitu, Zrinsko-frankopanska 17, zastupane po Žanu Ojdaniću, predsjedniku i Bojanu Islamoviću, tajniku, radi pokretanja postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma protiv udruga Nogometni klub «Lokomotiva» Zagreb sa sjedištem u Zagrebu, Radoslava Cimermana 3 i Građanski nogometni klub «Dinamo» sa sjedištem u Zagrebu, Maksimirska 128, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu mr.sc. Olgica Spevec, predsjednica Vijeća, Mladen Cerovac, mag.iur., zamjenik predsjednice Vijeća, Milivoj Maršić, dipl.oec., Vesna Patrlj, dipl.iur. i dr.sc. Mirna Pavletić-Župić, članovi Vijeća, sa 131. sjednice, održane 27. veljače 2013., donosi sljedeći

ZAKLJUČAK

Inicijativa se odbacuje jer nema uvjeta za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

OBRAZLOŽENJE

I. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 19. veljače 2013. inicijativu Udruge «Naš Hajduk» sa sjedištem u Splitu, Zrinsko-frankopanska 17, kojom navedena udruga od Agencije zahtijeva pokretanje postupka po službenoj dužnosti protiv udruga Nogometni klub «Lokomotiva» Zagreb sa sjedištem u Zagrebu, Radoslava Cimermana 3 (dalje: NK Lokomotiva) i Građanski nogometni klub «Dinamo» sa sjedištem u Zagrebu, Maksimirska 128 (dalje: GNK Dinamo), zbog mogućeg sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj: 79/09; dalje: ZZTN).

Udruga «Naš Hajduk» tvrdi kako su NK Lokomotiva i GNK Dinamo sklopili zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a odnosno kako je u konkretnom slučaju riječ o sporazumu o cijenama igrača koje GNK Dinamo posuđuje i plasira u NK Lokomotivu pod uvjetima koji nisu dostupni drugim sudionicima na mjerodavnom tržištu kao i cijenama igrača koji iz NK Lokomotive prelaze u GNK Dinamo pod uvjetima pod kojim su nedostupni svim drugim poduzetnicima na ovom mjerodavnom tržištu, te o podjeli tržišta i zajedničkom planiranju budućih aktivnosti na tržištu.

Podnositelj inicijative obrazlaže kako je u vrijeme dok se NK Lokomotiva natjecala u Trećoj Hrvatskoj nogometnoj ligi (dalje: HNL), nastala ideja da se u njoj u sportskom smislu razvijaju igrači GNK Dinama, te da je NK Lokomotiva zapravo «druga» momčad GNK Dinama.

Takvom suradnjom s GNK Dinamom, navodi se u inicijativi, NK Lokomotiva je u kratkom vremenu izborila pravo nastupa u Prvoj HNL. Naime, u sezoni 2006/07 NK Lokomotiva je igrala četvrtu Ligu, iduće sezone 2007/08 NK Lokomotiva je ostvarila plasman u treću HNL (Zapad), a iduće sezone 2008/09 u drugu HNL, gdje su već u prvoj sezoni nastupanja izborili pravo nastupa Prvoj HNL, te je tako sezonu 2009/2010 NK Lokomotiva igrala u Prvoj HNL. NK Lokomotiva je svakom klubu u Prvoj HNL oduzela bod ili dva osim GNK Dinamu, a budući da nijednom u osam susreta u Prvoj HNL nije pobijedila GNK Dinamo. Iz navedenog je, sukladno tvrdnjama podnositelja inicijative, razvidno postojanje zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. ZZTN-a između NK Lokomotive i GNK Dinama.

Podnositelj inicijative dalje je naveo da NK Lokomotiva koristi Dinamov stadion u Maksimiru za igranje službenih utakmica u 1. HNL i Hrvatskom nogometnom kupu, a troškove vode, struje i trenera plaća GNK Dinamo. U posljednje dvije sezone, sukladno navodima Udruge «Naš Hajduk», praksa između NK Lokomotive i GNK Dinama je da trener NK Lokomotive preuzima trenersku poziciju u GNK Dinamu, kad se oslobodi mjesto.

Kao privitak inicijativi, između ostalog, priložena je preslika Poziva za upis u školu nogometa NK Lokomotive iz lipnja 2011. u kojemu piše da je NK Lokomotiva «druga momčad» GNK Dinama.

Slijedom svega navedenog, podnositelj inicijative smatra kako je stvaranjem od NK Lokomotive svoje druge momčadi koja sudjeluje u istom rangu natjecanja kao i GNK Dinamo, GNK Dinamo otklonio rizik konkurencije od strane NK Lokomotive u natjecateljskom smislu. Udruga «Naš Hajduk» tvrdi kako je sklapanjem zabranjenog sporazuma GNK Dinamo sebi osigurao mogućnost da igrače koje ima pod ugovorom, a koji trenutno nisu u konkurenciji za prvu momčad GNK Dinama razvija u nogometnom smislu na način da isti igraju za njegovu «drugu» momčad – NK Lokomotivu. Na taj način, kako navodi podnositelj inicijative, NK Lokomotiva je izbjegla bilo kakav poslovni rizik u financijskom smislu jer nema potrebe na tržištu sudjelovati u razmjeni igrača, kupnji i prodaji s obzirom da besplatno dobiva igrače od Dinama i ne snosi nikakve rizike u ispunjavanju njihovih ugovornih obveza.

Nadalje, podnositelj inicijative navodi da je ovakvom suradnjom s GNK Dinamom, NK Lokomotiva sebi osigurala zadržavanje postojećeg stanja na način da ima osiguran opstanak u najvišem rangu natjecanja – Prvoj HNL.

Posljedica ovog zabranjenog sporazuma, kako navodi podnositelj inicijative je manja dostupnost proizvoda i potencijalno povećanje cijena, odnosno dostupnost i prodaja igrača NK Lokomotive samo jednom poduzetniku – GNK Dinamu.

Udruga «Naš Hajduk» također je predložila da Agencija sukladno članku 51. stavku 1. i stavku 2. ZZTN-a donese rješenje o privremenoj mjeri kojom se zabranjuje daljnji nastup poduzetnika NK Lokomotive na mjerodavnom tržištu odnosno u Prvoj HNL i Hrvatskom nogometnom kupu, zbog opasnosti od značajne i nepopravljive štete za druge poduzetnike sudionike na mjerodavnom tržištu u vidu eliminiranja iz europskih natjecanja za sljedeću sezonu od strane poduzetnika NK Lokomotiva.

II. Slijedom zaprimljene inicijative, Agencija je razmatrala postoje li uvjeti za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenih sporazuma u smislu članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 8. ZZTN-a.

Člankom 8. stavkom 1. ZZTN-a zabranjeni su svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti, ograničava ili nadzire proizvodnja, tržište, tehnološki razvoj ili ulaganje, dijele tržišta ili izvori nabave, primjenjuju nejednaki uvjeti za istovrsne poslove s različitim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju, uvjetuje sklapanje ugovora prihvaćanjem od drugih ugovornih strana dodatnih obveza, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom tih ugovora.

Sporazumima u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a smatraju se osobito ugovori, pojedine odredbe ugovora, usmeni ili pisani dogovori među poduzetnicima te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično, neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (vertikalni sporazumi).

Navedeni sportski klubovi odnosno udruge obavljaju gospodarsku djelatnost i ostvaruju prihode od prodaje igrača, prodaje ulaznica, prodaje televizijskih prava (prodaja roba i usluga), te se isti smatraju poduzetnicima u smislu članka 3. ZZTN-a.

Organizacija sportskih natjecanja, pravila natjecanja i suradnje među klubovima uređena su Zakonom o sportu («Narodne novine» broj: 71/06, 124/10, 124/11 i 86/12) i posebnim podzakonskim propisima.

Sukladno članku 61. stavku 1. Zakona o sportu, načela i osnovne elemente sustava sportskih natjecanja u Republici Hrvatskoj te uvjete sudjelovanja hrvatskih sportaša na međunarodnim sportskim natjecanjima utvrđuje Hrvatski olimpijski odbor. Sukladno stavku 2. istoga članka, sustav, uvjete i organizaciju sportskih natjecanja u pojedinom sportu utvrđuje nacionalni sportski savez (u konkretnom slučaju Hrvatski nogometni savez) u skladu s načelima i elementima sustava koje je utvrdio Hrvatski olimpijski odbor, i prema pravilima sporta i normama međunarodnih sportskih udruženja.

Sustav stalnih natjecanja kao što je Prva HNL i opću uvjeti natjecanja uređeni su Pravilnikom o nogometnim natjecanjima (Glasnik HNS 23/09 – pročišćeni tekst, 10/10, 15/11, 46/11, 56/11, 19/12, 22/12, 23/12 i 23/12-Ispravak). Sukladno članku 2. navedenog pravilnika, sve javne utakmice u Republici Hrvatskoj u organizaciji HNS, ŽNS i njihovih organa i organizacija i članova, igraju se po Pravilima koje donosi Međunarodni Board, a objavljuje međunarodna nogometna organizacija (FIFA).

Pravilnik o nogometnim natjecanjima člankom 41. uređuje da na javnim utakmicama stalnih natjecanja mogu igrati igrači koji su stekli pravo nastupa za svoj klub te uređuje da na pojedinim javnim utakmicama mogu gostovati igrači drugih klubova sukladno odredbama tog Pravilnika.

Člankom 31. stavkom 1. Statuta Hrvatskog nogometnog saveza (dalje: HNS) nogometni klubovi s profesionalnim statusom, koji sudjeluju u natjecanju Prve HNL, mogu uz odobrenje Saveza, osnovati svoju organizaciju – udruhu profesionalnih klubova. Sukladno stavku 8. istog članka, takva udruga osigurava da neka pravna ili fizička osoba ne kontrolira, odnosno da nema u njemu prevladavajući utjecaj u odlučivanju, više od jednog kluba u Prvoj HNL. Na drugim stupnjevima natjecanja ovo osiguranje obavlja Savez.

Sukladno članku 14. HNS Pravilnika o licenciranju 2012. tražitelj licence ne može biti izravno ili neizravno u vlasništvu, ili kontroliran, od strane pravne ili fizičke osobe koja ima odlučujući utjecaj na drugi klub, koji ima pravo sudjelovanja u istoj razini natjecanja kao i tražitelj licence.

Sukladno članku 84. Zakona o sportu, nadzor nad zakonitošću rada pravnih osoba iz sustava sporta i njihovih općih akata obavlja Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

Zaključno, Agencija je izvršila uvid u dokument Europske komisije «White paper on sport» od 11. srpnja 2007., Anex I.: «Sport and EU competition rules», sukladno kojemu tzv. «sportska pravila» potrebno je razmatrati odvojeno od primjene članka 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 115 od 9.5.2008.), ukoliko su ista u skladu s objektivnim ciljevima sportskog natjecanja.

III. Temeljem dostavljene dokumentacije i činjenica utvrđenih od strane Agencije, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je sukladno ovlastima iz članka 27. i članka 31. ZZTN-a na 131. sjednici, održanoj 27. veljače 2013., razmatralo navedenu inicijativu te je donijelo odluku da se inicijativa Udruge «Naš Hajduk», u smislu članka 38. stavka 5. ZZTN-a, odbaci jer nema uvjeta za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenih sporazuma u smislu članka 39., a vezano za primjenu članka 8. ZZTN-a.

Tvrđnje podnositelja inicijative da su sportski klubovi NK Lokomotiva i GNK Dinamo sklopili zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a, Vijeće nije prihvatilo. Naime, da bi se sporazum, odluka ili suradnja poduzetnika smatrala zabranjenim sporazumom u smislu članka 8. ZZTN-a on mora nastati između dva ili više neovisnih poduzetnika, te mora imati za cilj ili posljedicu narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu.

Navodi inicijative, međutim, upućuju na to da NK Lokomotiva i GNK Dinamo nisu neovisni poduzetnici u smislu članka 8. ZZTN-a, već da je NK Lokomotiva poduzetnik pod kontrolom GNK Dinama, u smislu članka 4. ZZTN-a, odnosno da je riječ o jednom gospodarskom subjektu. Ukoliko bi to bilo točno, bilo kakva suradnja navedenih klubova isključivala bi postojanje zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. ZZTN-a, budući da nije riječ o neovisnim poduzetnicima u smislu članka 8. ZZTN-a.

Vijeće nije prihvatilo niti navode podnositelja inicijative o dostupnosti igrača drugim klubovima i pravu sudjelovanja nogometnog kluba NK Lokomotiva u Prvoj HNL i Hrvatskom nogometnom kupu, odnosno da je plasman NK Lokomotive u navedenu razinu natjecanja, sukladno navodima inicijative, posljedica zabranjenog sporazuma sklopljenog između NK Lokomotive i GNK Dinama.

Naime, pravo sudjelovanja pojedinog kluba u Prvoj HNL i Hrvatskom nogometnom kupu, uređenje odnosa između sportskih klubova, obuka i posudba igrača drugim klubovima, licenciranje klubova i druga pravila sportskih natjecanja uređena su posebnim propisima koje, temeljem odredbi Zakona o sportu, donose, provode i sankcioniraju za to nadležna tijela, između ostalih i Hrvatski nogometni savez.

Slijedom navedenog, razmjena igrača između NK Lokomotive i GNK Dinama i sudjelovanje NK Lokomotive u Prvoj HNL i Hrvatskom nogometnom kupu ne predstavlja narušavanje tržišnog natjecanja, već je iste potrebno razmatrati u smislu posebnih propisa odnosno kao eventualnu povredu pravila sportskog natjecanja.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u izreci ovoga zaključka.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog zaključka nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovog zaključka.

Predsjednica Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

mr.sc. Olgica Spevec

Dostaviti:

1. Udruga «Naš Hajduk», g. Žan Ojdanić, predsjednik, Zrinsko-frankopanska 17, 21000 Split
2. Pismohrana, ovdje.